

Les 2

GRAMMATICA

Het werkwoord: de rentaikei 連体形

Het Japanse werkwoord (dōshi 動詞) wordt vervoegd. De rentaikei 連体形 van een werkwoord is de vorm/basis (-kei 形) die men aansluit aan (ren 連), ofwel gebruikt voor:

1. onverbogen woorden (tai 体 van taigen 体言) en
2. aan het eind van de zin in het modern Japans.

De paradigmata van de verschillende conjugaties in het moderne en het klassieke Japans en de namen van de z.g. "bases" worden besproken in INLEIDING JAPANESE GRAMMATICA (I.B. Smits) afleveringen 1 en 2.

In het moderne Japans moet een werkwoord in de rentaikei 連体形, al naar gelang de context, in het Nederlands worden vertaald met een tegenwoordige, toekomstige of verleden tijd. Dit is het gevolg van het feit, dat het systeem van werkwoordstijden in het Japans anders in elkaar zit dan in de Indo-europese talen zoals het Nederlands. Het is i.v.m. het Japans beter te spreken van aspecten (uniek of algemeen, niet-afgesloten handeling of afgesloten handeling) dan van tijden (heden, verleden, toekomst).

De rentaikei 連体形 wordt in het Japans gebruikt:

- 1) voor algemene uitspraken, voor het constateren van een feit;

B.v. Nihon ni wa yama ga aru 日本には山がある, "In Japan zijn bergen."

Inu wa hoeru 犬は吠える, "Honden blaffen."

Soto ni inu ga iru 外に犬がいる, "Er is een hond buiten."

Asa wa itsumo kōhī wo nomu 朝はいつもコーヒーを飲む, "Ik drink s'ochtends altijd koffie."

- 2) voor het futurum, dwz, voor het aangeven van handelingen of situaties die nog niet begonnen of ingetreden zijn;

B.v. Watashi wa rainen Nihon ni iku 私は来年日本に行く, "Ik zal volgend jaar naar Japan gaan."

Watashi wa kōhī wo nomu 私はコーヒーを飲む, "Ik ga koffie drinken."

N.B. Het Japans kent geen aparte vorm voor het futurum.

Les 2

De werkwoorden aru ある en iru いる

Hoewel beide werkwoorden in het Nederlands vertaald worden met "er zijn", "bestaan", wordt er in het Japans een verschil gemaakt.

Iru いる wordt gebruikt in het geval van levende wezens, aru ある in het geval van voorwerpen. Er zijn enkele uitzonderingen op deze regel, die voortkomen uit het feit dat iru いる de connotatie heeft van "actief ergens aanwezig zijn", terwijl aru ある meer wordt geassocieerd met "passief bestaan":

B.v. Ki ga aru 木がある, "Er zijn bomen."

Takushī / basu / densha ga aru タクシー／バス／電車がある "Er staat een taxi/een bus/ een trein."

Aru ある wordt vaak gebruikt in een constructie die met "hebben" vertaald kan worden. Aru betekent in dit geval "bestaan", "voorhanden zijn".

Vergelijk: Okane ga aru お金がある "er is geld" met Watakushi ni wa okane ga aru 私にはお金がある "aan mij is geld" d.w.z. "ik heb geld".

B.v. Wata(ku)shi ni wa kodomo ga aru 私には子供がある

"Aan mij zijn kinderen," d.w.z. "Ik heb kinderen."

Deze constructie kan worden vergeleken met de Latijnse **dativus possessivus**.

De partikels ga が, kara から, ni に, e へ en made まで

Het partikel ga

が

Het partikel ga が geeft aan, dat het substantief (taigen) waar het achter staat, het subject (grammaticale onderwerp) is van het werkwoord in de zin. Maar let goed op het volgende:

a) Tanaka-san wa kuru 田中さんは来る

= een "normale" mededeling; "wat meneer Tanaka betreft, hij komt."

b) Tanaka-san ga kuru 田中さんが来る

= "Weet je wie er komt? Meneer Tanaka!"

Zin b) is het antwoord op de vraag wie er komt en in die zin legt het partikel ga が de nadruk op het substantief. Hon ga aru 本がある impliceert dus, "Weet je wat ik daar zie liggen, een boek!"

Anders gezegd, bij een constructie met wa ligt de nadruk op het werkwoord, bij een constructie met ga op het substantief dat aan ga vooraf gaat.

Het partikel kara

Les 2

から

Het partikel kara から kan worden vertaald met "vanaf" of "vanuit", zowel in ruimtelijke als in temporele zin.

- B.v. Tōkyō kara 東京から "vanuit Tokio"
yoji kara 四時から "vanaf vier uur"

Het partikel ni

に

Het partikel ni に heeft een aantal verschillende functies, o.a.:

- 1) als tijdsbepaling

B.v. yoji ni kuru 四時に来る, "om vier uur komen"

Rokugatsu ni kekkon-suru 六月に結婚する, "in juni trouwen"

- 2) als plaatsbepaling **voor toestanden**: er bevindt zich iets of iemand op een bepaalde plaats, b.v. in combinatie met de werkwoorden aru ある of iru いる

Nihon ni iru 日本にいる, "iemand is in Japan"

Nihon ni aru 日本にある, "iets bevindt zich in Japan"

- 3) om richting of bestemming aan te geven;

om een "eindbestemming" aan te geven waar een bepaalde handeling uiteindelijk naartoe leidt

B.v. Nihon ni iku 日本に行く, "naar Japan gaan"

Nihon ni denwa-suru, 日本に電話する, "naar Japan bellen"

Kami ni kaku 紙に書く, "(iets) op papier schrijven"

Tēburu ni oku テーブルに置く, "(iets) op tafel neerleggen"

- 4) ni に wordt ook gebruikt om het indirecte object (het "meewerkend voorwerp") aan te geven

B.v. kare ni ageru 彼に上げる, "(iets) aan hem geven"

- 5) ni wordt voorts gebruikt bij de vorming van bijwoorden en bijwoordelijke uitdrukkingen.

N.B. Een bijwoord zegt iets over de werkwoordshandeling. B.v. shizuka ni しずかに "rustig"

Het partikel e

へ

Het partikel e へ kan worden vertaald met "naar", "naartoe", "in de richting van".

Het partikel made

Les 2

まで

Het partikel made まで kan worden vertaald met "tot (aan een bepaald punt)", "tot ... aan toe", en kan zowel van plaats als van tijd gebruikt worden. Bij tijdsbepalingen is made inclusief; b.v. ashita made jikan ga aru 明日まで時間がある “ik heb tijd tot en met morgen”.
Ashita made yasumu 明日まで休む “ik heb vrij tot en met morgen”

Het verschil tussen ni に, e へ en made まで is dus, dat ni に betekent "er naar toe en er in (eindbestemming)", terwijl e へ betekent "in de richting van" en made まで "tot aan".

B.v. Nihon ni iku 日本に行く betekent "Naar Japan gaan en ook inderdaad het land binnengaan."

Nihon e iku 日本へ行く betekent "Vertrekken in de richting van Japan, zonder er overigens zeker van te zijn, dat men daar ook aan zal komen."

Nihon made iku 日本まで行く betekent "Tot aan Japan gaan, en geen stap verder."

Hierbij dient aangetekend te worden, dat het verschil tussen ni に en e へ ook door Japanners vaak veronachtzaamd wordt, en, zo het al gemaakt wordt, veeleer idiomatisch bepaald lijkt te zijn dan grammaticaal.

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0